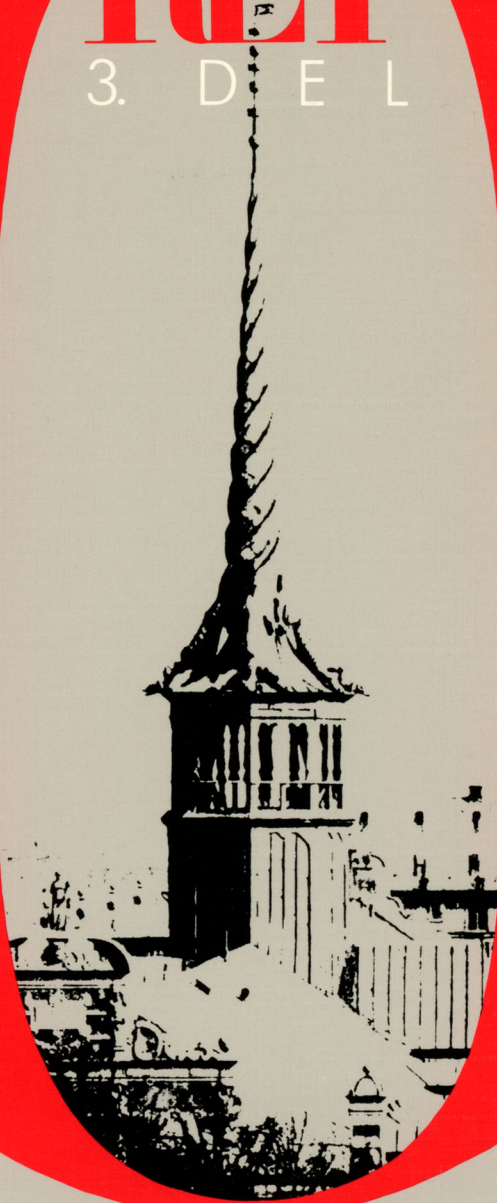

BERNHARD GOMARD

OBLIGATIONS

RET

3. DEL

JURIST- OG ØKONOMFORBUNDETS FORLAG

Modregning

1. Funktion, hovedregler og terminologi

Modregning er en ophørsgrund for fordringer, som to parter har mod hinanden. Ved modregning bringes fordringerne til ophør, i det omfang de dækker hinanden, idet den ene fordring fratrækkes (afregnes, kompenseres) i den anden. Enhver af parterne kan i almindelighed kræve deres indbyrdes fordringer afviklet ved modregning, dersom fordringerne er afviklingsmodne. Ved modregningen opnår hver af parterne hel eller delvis fyldestgørelse for deres egen fordring og bliver helt eller delvis befriet for en gæld til den anden part. Modregning forudsætter, at ydelserne efter fordringerne er »udjævnelige« (komputable), således at de kunne være benyttet til opfyldelse af fordringerne. Der kan ske modregning mellem fordringer på andet end penge, men modregning har først og fremmest praktisk betydning for pengefordringer. Afregningen af pengefordringer i hinanden sker efter fordringernes pålydende.¹

Parterne kan have en interesse i og har i almindelighed også adgang til at træffe aftale om modregning, enten således at de udelukker opfyldelse af bestemte fordringer ved modregning eller omvendt, således at de sikrer sig, at et tilgodehavende kan fyldestgøres ved modregning. Aftaler om udelukkelse af modregning er omtalt nedenfor i nr. 4.2 og aftaler om sikring af en fordring ved modregning i nr. 8. Modregning mellem fordringer, som er gensidige, udjævnelige og afviklingsmodne, kan i almindelighed ske ved en af parternes énsidige erklæring. Hvor disse betingelser er opfyldt, kræver modregning ikke

1 Det kan være vanskeligt at skelne mellem betaling og modregning. I det omfang reglerne om omstødelse af modregning og betaling er ens, er kvalifikationsspørgsmålet uden betydning, jfr. UfR 1975.990V og KL § 42, stk. 3 og 4.

Parterne skal naturligvis overholde bestemmelserne i Bogføringsloven og i den fiskale lovgivning om skat og omsætningafgifter (moms), hvad enten de afvikler deres mellemværender ved betalinger eller ved modregning.³

Mellem parter, som er betalingsdygtige og betalingsvillige, har afvikling ved modregning i stedet for ved betaling i almindelighed kun betydning som en administrativ lettelse. En part kan imidlertid modregne, selv om isolerede opgør af hver enkelt post ville være bekvemtest for den anden, f.eks. på grund af automatisering af hans bogholderi og opkrævningsmåde. Et mellemværende, der omfatter flere poster, bringes endeligt ud af verden alene ved betaling af saldoen. I nogle tilfælde kan forsinkelse med betaling af modfordringen og diskussion med hovedmanden om ubegrundede indsigelser undgås ved at modregne. Den praktiske lettelse og en mulig besparelse er væsentlig større, hvor modregning sker mellem pengefordringer i forskellig valuta eller mellem fordringer på andre udjævnelige (komputable) ydelser end penge, f.eks. varer som olie eller korn af en bestemt kvalitet.

Adgangen til modregning står i almindelighed også åben i tilfælde, hvor interessen i at modregne ikke kun er at lette og forenkle betalingerne. En part kan modregne, hvis de almindelige modregningsbetingelser er opfyldt, selv om hovedmanden ikke er i stand til eller ikke er villig til at betale. Den reelle betydning af at kunne modregne i sådanne tilfælde består ikke i en administrativ lettelse, men i, at en fordring, som kun kan inddrives ved tvangsfuldbyrdelse eller som ellers måtte afskrives som uerholdelig, dog bliver opfyldt. Modregning er således både en rationaliseringsforanstaltning og en særlig effektiv adgang til fyldestgørelse.⁴

Den sikkerhed for fyldestgørelse af modfordringen, som adgangen til modregning kan give, er afhængig af, om der består en passende hovedfordring. Eksistensen af en sådan hovedfordring kan bero på en usædvanlig tilfældighed eller, som f.eks. hvor en låntager i en bank har indlån i samme bank, være en ofte forekommende situation, eller modregningen kan være aftalt mellem parterne. Adgangen til at opnå fyldestgørelse ved modregning nyder i alle tilfælde en vis retsbeskyttelse, uden at der som ved pant kræves foretaget en

3 En registreringspligtig virksomhed skal udstede en faktura for enhver leverance af afgiftspligtige ydelser til modtagere, som ikke er private forbrugere med oplysning om pris og moms. Indkøb og afsætning af momspligtige ydelser skal fremgå af momsregnskabet. Pligten til afregning af afgiften er upåvirket af, om fordringerne mellem parterne opfyldes ved betaling, modregning eller på anden måde, jfr. nærmere Momslovens §§ 15-19.

4 Modregningens funktion og begrundelse er diskuteret bl.a. af *Illum*: Modregning i konkurs s. 37 ff, *Ussing*: Alm. del s. 317, *Arnholm*: Streiftog i obligasjonsretten, 1939, s. 17 ff, *Kai Krüger*: Pengekrav s. 340 ff samt *Lindskog*: Kvittning, 2. uppl. 1993 s. 49 ff.

modne, er ikke i harmoni med reglerne om pant, men til fordel for reglen taler, at den er enkel og tiltaler retsfølelsen. Det ville føles urimeligt, om en kreditor, der også skylder penge til et konkursbo, skulle indbetale hele sin gæld til boet, men kun fik dividende af sit tilgodehavende. En nægtelse af at opretholde modregningsadgangen over for kreditorerne ville åbenbart være uacceptabel for så vidt angår modregning med konnekse krav, og lovgivningen er også vejet tilbage fra at betinge modregning med krav, der ikke er konnekse, af, at parterne har indgået en forudgående aftale eller af foretagelse af en egentlig sikringsakt.⁷ Retten til modregning med det fulde beløb har længe været gældende i flere lande og i Danmark i hvert fald siden Fallitloven af 30. dec. 1858 § 13.⁸ Denne ret blev opretholdt i Konkursloven af 1872 § 15 og også i den gældende Konkurslov § 42.

Der har været stillet forslag om begrænsning af modregningsretten i konkurs, bl.a. i Udkast til Lov om Gældsordning, 1941, i § 88 med bemærkninger s. 190 ff, således at fuld modregningsret kun skulle bestå, hvor *enten* fordringerne var konnekse, *eller* fordringerne indgik i en aftalt eller sædvanlig mellemregning mellem parterne *eller* modregning var særlig aftalt, jfr. *Ussing*: Almindelig del, 3. udgave, s. 436 ff. Tanken bag forslaget var at opnå en overensstemmelse med reglerne om retentionsret. Uden for konkurs skulle der stadig være ret til modregning mellem parterne uden aftale. Et krav om indgåelse af en særlig aftale til sikring i tilfælde af konkurs ville imidlertid næppe føles naturligt, jfr. *Illum* i UfR 1938B.15. Konkursbetænkningen nr. 606/1971 s. 110 foreslog ligesom de tilsvarende norske og svenske betænkninger (NOU 1972:20 s. 328 f og SOU 1970:75 s. 186 f) at bevare den traditionelle modregningsret i konkurs, jfr. *Brækhus*: Konkursrett s. 192-194 og *Welamson*: Konkurs s. 141 f.

Adgangen til modregning er ikke som en legal panteret begrundet i, at særlige grunde taler for at sikre bestemte krav. En adgang til modregning kan opstå eller ophøre tilfældigt. Modregning er ikke i almindelighed betinget af, at kreditor (modregneren) ved modfordringens opståen havde kunnet regne med

7 Adgangen til modregning udvides endda i tilfælde af hovedmandens konkurs, idet der ses bort fra kravet om afviklingsmodenhed, jfr. KL § 42 og nedenfor i nr. 6. Kravet om afviklingsmodenhed vil dog som oftest være opfyldt, da konkursen i almindelighed aktualiserer skyldnerens forpligtelser. – Et krav om en forudgående aftale mellem parterne om modregning kunne i øvrigt, om man fulgte panteretsmønster, give adgang til at benytte en fordring på modparten til dækning af alle dennes fremtidige tilgodehavender, sml. om pant for fremtidig gæld *Illum*: Om Ejerpant s. 75 ff samt v. *Eyben*: Panterrettigheder s. 131 f og 135 f.

8 *Illum*: Modregning s. 68 ff.

at opnå dækning ved modregning.⁹ Det antages dog, at beløb, som er indbetalt ved en fejltagelse eller som klart er bestemt til dækning af et andet skyldforhold, ikke kan anvendes til modregning, sml. f.eks. UfR 1902.638.

Er hovedmanden betalingsdygtig, påfører modregningen ham i almindelighed ikke nogen væsentlig ulempe, men såfremt hovedmanden ikke så sig i stand til at honorere modfordringen, betyder modregning, at hovedmandens likviditet forværres, idet han afskæres fra at anvende sit tilgodehavende (hovedfordringen) til andre formål end til dækning af modfordringen, f.eks. til erhvervelse af nødvendige livsfornødenheder eller til dækning af andre forpligtelser der måske er mere presserende end modfordringen. Hovedmanden kan have gæld, hvis prompte betaling er af større betydning for ham end opfyldelsen af modregnerens krav (modfordringen). Misligholdelsesvirkningerne er ikke lige alvorlige for alle forpligtelser. Det er, som nærmere omtalt nedenfor i nr. 4, nødvendigt at undergive modregningsretten begrænsninger for at give hovedmanden mulighed for at oppebære og råde over visse af sine fordringer. Fordringer, der som løn eller underholds krav i hvert fald for størsteparten anvendes til dækning af nødvendige eller sædvanlige leveomkostninger, må i almindelighed opfyldes ved effektiv betaling, således at kreditor kan få rådighed over sin indtægt.¹⁰

2. Gennemførelsen af modregning

2.1. Fordringer som ikke er konnekse

Fordringer, der står over for hinanden mellem to parter og er udjævnelige og afviklingsmodne, falder ikke automatisk bort ved modregning i det omfang, fordringerne dækker hinanden. Kompensable fordringer ophører kun ved modregning, hvis en af parterne afgiver en *modregningserklæring* til den anden part. Modtageren kan ikke afvise erklæringen, og erklæringen kræver ikke

9 Der kan ske modregning med en modfordring, der er opstået senere end hovedfordringen, uanset om adgangen til modregning ikke har og ikke kan have påvirket de vilkår, hovedmanden har opnået, men har tilfældighedens karakter.

Indførelse af begrænsninger i modregningsretten efter mønster fra reglerne om sikkerhedsrettigheder ville formentlig kun få betydning i ret få tilfælde. Modregning fører i hvert fald ikke ofte til en ubegrundet ulighed i den dækning, som en insolvent debitors kreditorer opnår. Det er vanskeligt at opstille egnede begrænsningskriterier, som ville være lette og sikre at anvende i praksis. Den traditionelle vide modregningsregel er klar og enkel, og den stemmer desuden overens med andre landes ret.

10 Jfr. Konkursbetænkningen nr. 606/1971 s. 111.

accept. Erklæringen om modregning har karakter af et påbud til modtageren (hovedmanden).¹¹

2.2. Konnekse fordringer

Debitors undladelse af at opfylde en fordring, som debitor kunne have, men ikke har bragt til ophør ved at afgive en modregningserklæring, har i almindelighed samme misligholdelsesfølger som manglende betaling af en fordring, som debitor ikke havde mulighed for at dække ved modregning. Kreditor kan hæve aftalen, hvis forsinkelsen er væsentlig, og kræve morarenter fra en i forvejen fastsat forfaldsdag, jfr. Rentelovens § 3 og UfR 1938.595. En debitor, som kunne have, men ikke har modregnet, kan ikke hindre hovedmanden i at udnytte sine misligholdelsesbeføjelser ved på et senere tidspunkt, efter at han er kommet i mora, at afgive modregningserklæring, jfr. UfR 1944.543 og 1963.775H. Debitor kan ikke ændre sin kreditors retsstilling med tilbagevirkende kraft.¹²

Situationen er som oftest en anden, dersom fordringerne udspringer af samme retsforhold og således er konnekse. Kompensable (modregnelige) fordringer, der er konnekse, ophører at bestå som selvstændige fordringer, selv om der ikke erklæres modregning. Det vil ofte følge af det retsforhold, som er grundlaget for fordringerne, at den ene part ikke behøver at opfylde sin forpligtelse uden samtidig at få sit tilgodehavende betalt, således at der i virkeligheden kun skyldes ét beløb, differencen eller saldoen. Undladelse af at betale en af flere modstående konnekse fordringer har derfor i almindelighed ikke

11 Da modregningserklæringen bringer begge parters fordringer til ophør, er den ikke et »rent« påbud, sml. *Gomard*: Kontraktret s. 43 f og *Ussing*: Aftaler s. 405. – Efter fransk ret falder både konnekse og ukonnekse fordringer uden videre bort, så snart de opfylder modregningsbetingelserne, således at den ene afregnes i den anden, jfr. Code civil art. 1289 ff.

12 I tysk ret gælder det derimod som almindelig regel også om ukonnekse fordringer, at den, der har modregningsret, men har forsømt at udøve denne ret, i almindelighed kan undgå tab ved at afgive modregningserklæring, når misligholdelsen gøres gældende, jfr. BGB § 389 og *Larenz*: Schuldrecht, Allgemeiner Teil, 14. Aufl. s. 263. I BGB § 554 om udlejerens ophævelse af lejemål er bestemt, at ophævelsen mister sin virkning, såfremt lejeren erklærer modregning straks efter ophævelsen.

eller ved at modregne, før fordringen er forfalden.¹⁷ Modregneren kan ikke pånøde hovedmanden dækning af hovedfordringen ved betaling eller ved modregning, før frigørelsestid for denne fordring er kommet. Tvungen modregning forudsætter afviklingsmodenhed, d.v.s. at forfaldstid for modfordringen og frigørelsestid for hovedfordringen er indtrådt. Både reglerne om afviklingsmodenhed og om udjævnelighed stemmer overens med en beskrivelse eller konstruktion af modregning som en opfyldelse af hovedfordringen med ydelsen efter modfordringen.

Kravet om afviklingsmodenhed opretholdes ikke over for en debitor, der er gået konkurs. Også fordringer på skyldneren, som ikke var forfaldne på fristdagen, kan benyttes med dens fulde beløb til modregning med fordringer, som da tilkom skyldneren, jfr. KL § 42 og Konkursbetænkningen nr. 606/1971 s. 110. Den reelle betydning af denne udvidelse af modregningsadgangen er ikke stor, fordi konkurs ofte medfører, at fordringer på skyldneren kan kræves betalt straks, uanset om den ordinære forfaldstid er indtrådt.¹⁸ Pant i fast ejendom kan dog ikke forlanges indfriet, fordi skyldneren erklæres konkurs, jfr. Tinglysningslovens § 42b, nr. 5, samt KL §§ 85 og 86.

3.3. En retskraftig modfordring

Det er en betingelse for tvungen modregning, at modfordringen er en retskraftig fordring, d.v.s. at debitor (hovedmanden) er retligt forpligtet til at opfylde fordringen. Hovedmanden kan ikke tvinges til at opfylde forældede krav, spillegæld eller andre krav, som han ikke kan dømmes til at betale, og som i det højeste har karakter af en obligatio naturalis.

Modregning sker ved, at modregneren afgiver en modregningserklæring, og erklæringen får, hvor fordringerne ikke er konnekse, først virkning, når den kommer frem til hovedmanden (ex nunc). Modfordringen skal være retskraftig endnu på det tidspunkt, da modregningserklæringen kommer frem.

Er fordringerne konnekse, får modregningserklæringen virkning, blot fordringerne en gang har opfyldt de almindelige betingelser for modregning.

17 Retsstillingen, hvor debitor (hovedmanden) har en vis frist til at betale modfordringen, afhænger af fristens karakter. En udsættelse af det tidspunkt, hvor kreditor kan kræve betaling, må i almindelighed også udsætte det tidspunkt, hvor kreditor kan kræve modregning. Det offentlige kan derfor ikke modregne med skattekrav før sidste rettidige betalingsdag, uanset at forfaldsdagen kommer før denne dag, jfr. nu Kildeskattelovens § 58 og UfR 1963.126H med note 1 (kommenteret i TfR 1963.54, Bogudgaven s. 398) samt *Arnholm: Privatrett* III s. 201. Anderledes *Ussing: Almindelig del* s. 323.

18 Konkursloven af 1977 indeholder ikke regler om fradrag af mellemrente i udlodningen på fordringer, som bortset fra konkursen var uforfaldne, jfr. Konkursbetænkningen nr. 606/1971 s. 107. Der kan ej heller kræves fradraget en mellemrente, hvor kreditor opnår en fremskyndet fuldstændig dækning ved modregning eller ved realisation af pantet.

Modregningen har virkning allerede fra det øjeblik, da fordringerne stod over for hinanden som kompensable (*ex tunc*). Der kan derfor ske modregning med en modfordring, som ikke længere er retskraftig, når modregningen erklæres, jfr. om forældede og prækluderede modfordringer UfR 1954.977H og 1976.598 samt nedenfor i nr. 5.2.1.

Hovedfordringen behøver ikke være et retskraftigt krav. Modregneren kan, hvis han vil, opfylde en *obligatio naturalis*, f.eks. en forpligtelse som modregneren uden hjemmel havde påtaget sig før sit 18. år, eller som er bortfaldet ved forældelse, ved at opgive et retskraftigt modkrav.

3.4. Modregning med omtvistelige modkrav (likviditet)

3.4.1. Det procesretligt likviditetskrav

Hvis rigtigheden af modfordringen bestrides af hovedmanden og ikke er åbenbar, kan der opstå tvivl om, hvorvidt hovedfordringen er bragt til ophør ved modregning, eller om hovedfordringen er misligholdt. En sådan uvished ville undgås, hvis adgangen til modregning som i fransk ret var betinget af, at modkravets rigtighed er åbenbar, jfr. *code civil* art. 1291,¹⁹ men et generelt krav om, at modfordringen skal være »likvid«, ville stille den debitor, som ønsker at berigtige sin gæld ved modregning, svagt over for den kreditor, der bestrider rigtigheden af hans modfordring. Adgangen til modregning er ikke efter dansk ret i almindelighed begrænset til tilfælde, hvor rigtigheden af modfordringen er erkendt af debitor eller er åbenbar, let bevislig eller lign., jfr. UfR 1955.13H. Der tages dog både under domssager og tvangsfuldbyrdelse et vist hensyn til, om retten på det foreliggende grundlag kan tage stilling til, om et bestridt modkrav, som sagsøgte (modregneren) før eller under sagen gør gældende til afregning i hovedkravet (kompensation), består, eller om indhentning af flere oplysninger er nødvendig og om en udsættelse herpå ville være en urimelig forhaling af sagen.

Sagsøgte i en domssag kan fremsætte modkrav, jfr. RPL § 249, stk. 2, men retten kan udsætte behandlingen af modkravet, og afsige en særlig dom (en »mellemafgørelse«) om hovedkravet, hvilket kan være hensigtsmæssigt, hvis afgørelsen af, om en påberåbt, bestridt modfordring består eller ikke, kræver omfattende og langvarige undersøgelser og bevisførelse, jfr. RPL § 253.²⁰ Et ansvar for sagsøgeren for, at hovedfordringen er ophørt ved modregning, indtræder først, hvis mellemdommen tvangsfuldbyrdes. Et sådant retsskridt kan kun foretages, hvis retten særligt har bestemt, at mellemdommen skal være

19 Se nærmere *Planiol-Ripert Traité Pratique de Droit Civil Français*, tome VII, no. 1286. Anderledes tysk og schweizisk ret, jfr. *Larenz: Schuldrecht Allgemeiner Teil*, 14. Aufl. s. 258 med note 56 og OR art. 120, stk. 2.

20 Se nærmere *Gomard: Civilprocessen* s. 306 ff.

3.5.2. Identitet

3.5.2.1. Koncerner

Såfremt flere selskaber hører til samme koncern, jfr. Aktie- og Anpartsselskabslovenes § 2, eller i øvrigt står hinanden nær, opstår spørgsmålet, om de flere juridiske personer i nogle relationer skal behandles som ét retssubjekt, fordi de udgør en økonomisk enhed, f.eks. således at en overdragelse fra et selskab til et andet ikke har ekstinktiv virkning efter GBL §§ 14 og 15, eller at adskillelsen mellem selskaberne ikke opretholdes i tilfælde af deres konkurs. Koncernforbundne selskaber anses i relation til reglerne om omstødelse som nærstående, jfr. Konkurslovens § 2.³¹ Der har været rejst spørgsmål, om den økonomiske enhed mellem koncernselskaber burde medføre, at selskaberne hæfter for hinandens gæld, og at der kan ske modregning med krav på ét selskab over for gæld til et andet selskab i koncernen. Koncernselskaber hæfter imidlertid ikke for hinandens gæld, og adgang til modregning i sådanne tilfælde er nægtet i UfR 1959.627H og 1967.48H. Dette begrundes i kommentaren til 1967-dommen i UfR 1967B.89 ff med den manglende gensidighed og med tendensen til at begrænse særrettigheder i konkurs.

3.5.2.2. *Den offentlige sektor.* Det offentlige består af flere mere eller mindre selvstændige administrationer og retlige enheder. Flere fremmede lovbøger, bl.a. § 595 BGB, indeholder en regel om, at der kun kan modregnes over for det offentlige med krav på den samme kasse eller forvaltning, som skal opkræve penge hos borgeren, og en tilsvarende regel er opstillet bl.a. af *Ussing*: Almindelig del s. 340 for dansk ret, hvorefter modregning forudsætter, at hovedfordring og modfordring hører under samme administrationsgren. Det offentlige interesse i at erklære modregning er i almindelighed at få dækning for et tilgodehavende, som ellers er tabt på grund af insolvens, men det kan også volde det offentlige et vist administrativt besvær at skulle imødekomme ønsker fra borgerne om modregning.³² Der er ikke grundlag for at tillægge det offentlige organisation i flere eller færre kasser og administrationer betydning for adgangen til modregning fra det offentlige side, jfr. UfR 1982.315H der tillod modregning af Eksportkreditrådets krav i et krav om overskydende skat. Modregning kan derimod ikke finde sted, hvor borgerens tilgodehavende efter særlig hjemmel eller efter sin beskaffenhed skal opfyldes kontant. Modregning i sociale ydelser såsom folkepension og boligsikring må anses for udelukket, jfr. bl.a. UfR 1942.393V om invalidepension og nedenfor i nr. 4. Spørgsmålet, om det offentlige også kan modregne krav om skat, moms og andre afgifter m.m. med formueretlige krav såsom vederlag for arbejder og leverancer, blev i UfR 1982.24H (1982B.313) besvaret bekræftende, men en sådan modregningsret mindsker betydningen af, at krav om skat m.v. ikke er privilegeret, og kan gøre det vanskeligt for entreprenører og leverandører at finansiere arbejder og leverancer ved hjælp af transporter på veder-

31 Sml. nærmere om koncerner *Gomard*: Aktieselskaber og anpartsselskaber s. 59 ff.

32 Jfr. Betænkning nr. 983/1983 s. 86 ff og *G. Rump Christensen* i UfR 1984B.105 ff. Særligt om modregning af skattekrav *Bjørn, Hulgaard og Michelsen*: Indkomstskat s. 628 f.

lagskravet. Justitsministeriet har derfor i Cirkulæreskrivelse nr. 186 af 22. november 1983 anmodet samtlige ministerier og styrelser om at undlade at modregne skatter og afgifter i formueretlige krav mod staten. En cirkulæreskrivelse har ikke lovskraft, men den tanke, der er kommet til udtryk i skrivelsen, stemmer overens med forholdets natur og bør lægges til grund af domstolen også i forhold til kommuner.³³

Reglerne om det offentliges adgang til at modregne har ikke nødvendigvis samme indhold som reglerne om borgernes modregningsret. En modregningsret for borgeren har kun begrænset betydning, da det offentlige er betalingsdygtigt. Adgang til modregning kan dog have værdi, f.eks. hvor ekspeditionen af en udbetaling trækker i langdrag, eller hvor modfordringen (med urette) bestrides. Anerkendelse af modregningsret ville imidlertid gøre det nødvendigt for den ene myndighed at bedømme den andens forpligtelser og kunne forstyrre en rationaliseret opkrævningsprocedure.³⁴ Sådanne vanskeligheder kan vel undertiden også opstå hos private storvirksomheder, men det offentliges situation er så særegen, at borgerens adgang til modregning over for det offentlige i almindelighed må begrænses til krav, der angår samme administrative enhed.

3.5.3. Modregning efter overdragelse af hovedfordringen

3.5.3.1. Simple hovedfordringer

Kravet om gensidighed mellem fordringerne på det tidspunkt, da modregningserklæringen kommer frem til hovedmanden og derved bliver effektiv, fraviges, hvor hovedfordringen, inden modregningen erklæres, er blevet overdraget eller på anden måde overført til andre. Gældsbrevsloven fastslår i § 28, at der kan ske modregning med en fordring på overdrageren, blot modregneren har erhvervet denne fordring, inden han fik kundskab eller formodning om, at overdragerens fordring mod ham (hovedfordringen) er overdraget.³⁵ Både viden om transporten, som er erhvervet ved en formel denuntiation, og en formodning om, at fordringen er borttransporteret eller erhvervet på anden måde, har betydning i denne relation, modsat reglen om erhververens prioritetsbeskyttelse i GBL § 31. Reglen i GBL § 28 beskytter adgangen til modregning over for omsætningserhververe.³⁶ Modregningsadgangen bevares lige-

33 *Munch*: Konkursloven s. 313 f.

34 Modregning kan være udelukket på grund af særlige regler eller særordninger om sikring af det offentliges krav. Indeholdelse af A-skat går forud for andre krav mod A-indkomsten, også for arbejdsgiverens eventuelle modkrav mod arbejdstageren, jfr. Kildeskattelovens § 46, stk. 3. Anderledes *Schlichtkrull* i UfR 1941B.241 om løntilbageholdelse til dækning af skat i øvrigt, cfr. dog UfR 1939.1020.

35 Det samme antog *Illum*: Modregning s. 75 før GBL. *Illum* henviste til, at med en modsat regel »vilde den tvungne Modregningsret ganske forflygtiges, da ellers enhver af Parterne uhindret kunde umuliggøre den ved at borttransportere sin Fordring«.

36 Om debtors modregning med krav på den, der har fået fordringen overdraget til sikkerhed, se *Ussing*: Almindelig del s. 328 og v. *Eyben*: Panterrettigheder s. 367 f.